

VINOHRADY

díl 2

• • •

ěna obyvatelstva a jeho neobyčejný vzrůst v několika málo letech připomíná maně na rozkvět měst amerických. Tím lze i vysvětliti dosti často užívané pojmenování Král. Vinohradů »Českým Chikagem«.

• • •

Č. k. ministerstvo vnitra smluvivše se s c. k. ministerstvem práv a financí, povolilo vynesení ze dne 7. srpna 1877 č. 7148, aby přeměnilo se jméno místní obce Král. Vinohrady I. díl v název »Žižkov« a obci Král. Vinohrady II. díl, aby ponechán byl název obou těchto obcí před rozdělením »Král. Vinohrady«.

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 26. září 1879 byly Král. Vinohrady povýšeny na město.

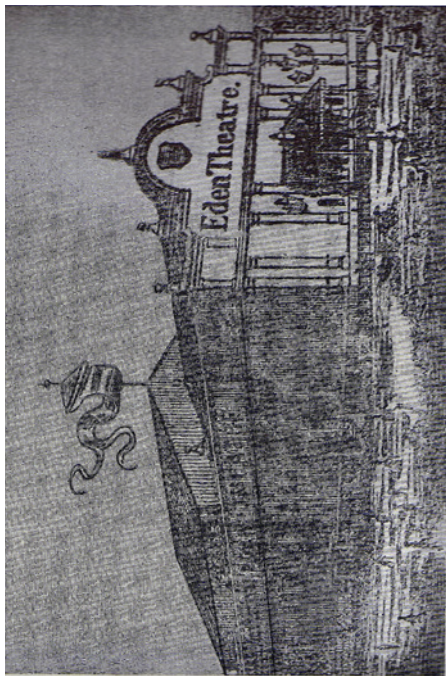
Zmizelá místa Vinohrad díl 2

*Zbořené domy, zaniklé usedlosti, zrušená divadla,
bývalé továrny.*

Průvodce vznikl k procházce ke Dni architektury
2015.

• • •

- 1 *Divadlo Edenové » str. 4 – 5*
- 2 *Sady Jakuba Wimmera » str. 6 – 7*
- 3 *usedlost Štikovna » str. 8 – 11*
- 4 *usedlost Křížovka, Paroubka, později Pštrosska
Švandova aréna ve Pštrossce
Aréna ve Pštrossce » str. 12 – 17*
- 5 *Strojírna J. Kameníček a spol. » str. 18*
- 6 *těžební jáma » str. 19*
- 7 *Teatro salone italiano » str. 20 – 23*
- 8 *Novoměstské hradby – Bastion XXVII » str. 24 – 27*
- 9 *tunelová ulice a vinohradské železniční tunely » str. 28 – 31*
- 10 *usedlost Zvonařka, První česká továrna na šunky
a uzenářské zboží » str. 32 – 37*
- 11 *Nuselské schody » str. 38 – 39*
- 12 *vila Josefa Janečka » str. 40*
- 13 *nádraží Královské Vinohrady » str. 41*
mapy » str. 42 – 53
literatura, odkazy » str. 54

1

< ^ **Divadlo Edenové**

1885 – 1886

Na dnešním Náměstí míru na Vinohradech, v místech, kde dnes stojí kostel sv. Ludmily, byla postavena velká dřevěná bouda. (...) V létě roku 1885 se chystal do Prahy světoznámý hamburský cirkus a zvěřinec Karla Hagenbecka. (...) Hagenbeckův zástupce našel si na Vinohradech místo při Vršovické silnici (pozn. dnes ulice Francouzská), kde odbočovala cesta ke Kravínu. (...)

Nad hlavním vchodem byly nápisy: „Singalové – Hagenbeckova cejlonská výprava. Představení se konala denně od 13. října po čtyři neděle za velké účasti obecnstva.(...)“

V letech 1888 – 93 byl na místě vybudován chrám sv. Ludmily podle projektu Josefa Mockera. [3]

2

< **Sady Jakuba Wimmera (Wimmerovy sady)**

Část bývalých Wimmerových sadů s pohledem na Prahu kolem roku 1908. Na soudobé rytině A. Pucherny spatřujeme v popředí terasu Wimmerových sadů, pak prostranství ke hradbám městským a v pozadí krásný prospekt města.

Na prostranství mezi bývalou Žinou branou, Karlovem a Kravínem rozkládaly se na počátku 19. století sady Wimmerovy, zvané tak podle zakladatele svého barona Jakuba Wimmera (zemřel 1822), které však nedlouho po smrti zakladatele svého zanikly. (...) Pěkná stromořadí těchto sadů bývala obíbenou procházkou tehdejších Pražanů. Ze sadů Wimmerových otvírala se velikolepá vyhlídka na Prahu.

< **Václavské náměstí na vedutě V. Morstadta**

1835

Veduta znázorňuje v popředí promenádní cestu po hradbách s vyhlídkovou trasou na Koňské bráně.

Z podnětu Karla Chotka byla od roku 1827 na hradbách mezi Novou a Koňskou branou budována promenáda, sázeny stromy a zřízeny dvě kavárny.

3

< ^ usedlost Štikovna

na mapách z roku < 1818 a ^ 1848

Pozemky této usedlosti se nacházely v místech mezi Vinohradskou ulicí a náměstím Míru. (...) Roku 1759 se majitelem stal Jiří Urban s manželkou Alžbětou. Urbanovi patřil na Starém Městě nákladnický pivovar U Štiků, proto vinice obdržela nový název Štikovna. (...) Od počátku 80. let 19. století začala Vinohradská záložna vyjednávat s dědici tehdejších majitelů o prodeji vinice. Smlouva byla podepsána roku 1902 a ihned poté začala parcelace. Na pozemcích vznikly ulice Italská, Římská, část Vinohradské, náměstí Míru a později Vinohradské divadlo. [5]

3

^ Purkyňovo náměstí (dnes náměstí Míru)

1895

Pohled ze zahrady rodiny Eichmanovy, dědiců bývalé usedlosti Štikovna. [6]

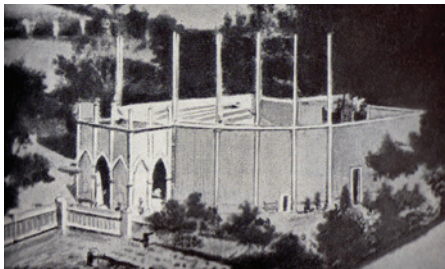
4

**^ usedlost Křížovka, Paroubka, později Pštrosska
Aréna ve Pštrossce (1849 – 61)**

Švandova aréna ve Pštrossce (1869 – 1910)

výřez z plánu Vinohrad z roku 1851

Roku 1815 koupili usedlost Paroubka manželé Jan a Babetta Pštrossovi. Po nich se zde začalo říkat Pštrosska, nicméně dům č. p. 35 byl stále nazýván Paroubka a č. p. 36 Křížovka po původní vinici. Jan Pštross byl velmi podnikavý člověk, a tak když prozkoumal místní pramen a shledal jej léčivým, vybudoval na vinici hostinský dům s lázeňskou restaurací a nad studánkou postavil veliký altán ve formě antického chrámu. Vinohrad byl zčásti přeměněn na park a sad, uprostřed vznikla rozsáhlá lázeňská budova s parními lázněmi. [5]

4

^ Aréna ve Pštrossce

1849 – 1861

Roku 1849 bylo na Pštrossce otevřeno divadlo, které zřídil a vedl ředitel Stavovského divadla Jan Hoffmann. [5]

(...) Znamením pro obecnstvo, že se hraje, byl červenobílý prapor, vyvěšený na Koňské bráně. (...) Začalo-li pršet do konce prvního jednání, hra se skončila, ale vstupenky platily na náhradní představení. Byla-li hra pro déšť ukončena v druhém jednání nebo později, diváci neměli nárok na náhradu.

V roce 1861 byla aréna byla pro zchátralost zbořena a odklizená. Aréna stála těsně při Vinohradské ulici, zatímco následující Švandova aréna stála uvnitř zahrady, poblíž ulice Anny Letenské. [3]

4

^ Švandova aréna ve Pštrossce

1869 – 1910, fotografie z roku 1905

Pohled z křižovatky ulic Italská a Vinohradská směrem na křižovatku ulic Mánesova a Anny Letenské. V popředí Švandova aréna ve Pštrossce. [6]

Letní divadlo ve Pštrosce.

Dnes w pátek dne 28. září 1849.

Začátek we 4. Konec w půl 7mé.

ponějprw:

Remeslnická merenda.

Hra se zpěwy a taneční w 2 obrazech, dle starší hry newě wadelná od J. K. Tyla.
Hudba i zpěwy upotřebá kapeli mistr J. N. Mayr. Wěnce taneč upotřebný od baletního mistra Schäffera.

O s o b y:		
Zvonček, hebký starší w blawém mstě Walew Zawera, zeňák, Čech Pasi Barboš, jeho manželka Čertí Holček, smeták, Hanák Pasi Raso, jeho manželka Štepan Koljara, tenat, Horat Pasi Teraka, jeho manželka	Pan Hroch. Pan Greltag. Pasi Hynkwa. Pan Kaska. Pa. Prosdorwa. Pan Jedak. Pa. Kralowa.	Wastaw Marlnský, truhlák, Polák Pawel Šimko, tesařský towarýš, Slovák Wdowa Koflíkowa, hostinák a hospodyně na tesařské hospodě Boleslaw, její dcerka Rozmoulení se swynt tenat a dcerat. Pan Sokyr. Pan Kramar. Pasi Šlak. Pasi Rajak.

Hosté na slowanské merendě.

Předim
druho jednání a wsceloby:

Otec mladé herečky, Wšak my to přece prorazíme.

O s o b y:		
Pustow, diwadelní režisér Wastak, režisér Komar, profesor a spmestník Wlawa Batořkowa, diwadelní herečka Wladyslaw, starý herec	Pan Graw. P. Szumowski. Pasi Korky. Pasi Rajak. Pasi Chasow.	Adasaw, jeho dcerka Dominik, diwadelní polák Napowěda Holček Herec a herečky. Diwadelní dčera. Pa. Polkowa. Pa. Szewak. Pasi Moser. Pasi Pitr.

(Pasi Kofarowa jest nemowa.)

Kdyby mělo nastat špatné powětří, že by se tyto hry w letním diwadle
prorowozowati nemohly, tedy bude to samé předstawení we
k. staw. diwadle, a pak

je začátek **we 4 na 4.**

4

^ Plakát Arény ve Pštrossce

1849

< Švandova aréna ve Pštrossce

pohled z doby krátce před zbořením, tedy kolem roku 1910

17

5

^ Strojírna J. Kameníček a spol.

po 1919

Na rohu dnešní Vinohradské a Balbínovy ulice stála již od roku 1857 továrna Karla Jockela, specializující se na výrobu menších obráběcích strojů (zejména soustruhy, frézy vrtačky) a strojů gravírovacích pro dílenskou práci s kovem a dřevem. (...) Jockelovu strojírnu odkoupil v roce 1919 podnikatel Jiří Kameníček, který pod novým jménem firmy pokračoval v téže výrobním programu. (...) Provoz ve stísněných podmínkách neumožňujících rozvoj přiměl majitele v roce 1927 k přemístění továrny do Hostivaře. (...) Objekt na Vinohradech byl krátce poté zbořen a na jeho místě byla vystavěna budova Československého rozhlasu, který zahájil vysílání v roce 1932. [1]

6

^ těžební jáma pro III. vinohradský tunel
místo rozpletu III. vinohradského tunelu

V těchto místech byla vybudována těžební jáma III. vinohradského tunelu, která ústila do Anglické ulice č. p. 20. Kvůli těžební jámě byl na této parcele zbourán dům, na jehož místě nyní stojí administrativní budova z roku 1995.

7

Teatro salone italiano

1875 – 1880

Ignát Herrmann popisuje budovu Averinova divadla jako rozsáhlou dřevěnou boudu, podobající se ohromné stodole nebo sýpce, s hlavním vchodem obráceným k Vršovcům a několikerými vraty po stranách, s nápisem Teatro salone italiano, který byl dobře čitelný až od Můstku. (...)

Divadlo je vystavěno ze dřeva, kryto lepenkou. Hned nad vchodem nalézá se velký hostinec. Vnitřní úprava divadla samého jest jednoduchá, ale elegantní. Světlehnědá barva na stěnách převládá, strop je modrý a pozacenými šestihrany s růžemi rozdělený. U přízemí po obou stranách při vchodu jsou prostranné síně, v nichž vlevo bude kredenc cukrářská a vpravo bufet. V přízemí nalézají se od jeviště až ku vchodu v šesti řadách stoly, u nichž obecnstvo mezi představením bude seděti. (...) Do celého divadla vejde se 2000 diváků. [3]

TEATRO ITALIANO

Cena tohoto programu je 10 kr.

Koncert řízením kapelníka **D. JOSEFA STREBINGERA.**

1. POCHOD. 2. POLKA MAZURKA. 3. OUVERTURA.

I. ODDĚLENÍ

1. Vzdušný gymnastik Lionel.
2. Pěvecká přednáška subrety sl. Augustiny Hochovy.
3. Pas de deux, malá Alexandrina a A. Razesberger.
4. Vystoupení operního komika J. B. Wiesnera.
5. Pas de deux, Marietta a Vilém Averino.
6. Kuplety, operní komik F. Kriebaum.

II. ODDĚLENÍ

7. Ouvertura.
8. Vystoupení operního komika J. B. Wiesnera.
9. Pas de deux (Höflichová a A. Baracchi).
10. Pěvecký přednes sl. Hochovy.
11. Pas de comique (Roux a sl. Mathilda).
12. Kuplety (Kriebaum).
13. Vystoupení vzdušných gymnastů (Lionel a Palmer).

III. ODDĚLENÍ

„Smrt loupežnického vůdce Ramasano.“ Pantomima proved. italskou spol. pp. Barbarani a Chiarini. (Vložené tance baletní mistr **ROUX** a baletní sbor).

Zítřka velké představení a vystoupení francouzské
chansonetní zpěvačky

Mlle VALMANCE.

Vážený d. července **LÍSTEK** velká pantomima

ZA 100 000 FRANKŮ

K provedení připravuje se velká pantomima: Epizoda
z nejnovějších dob

POVSTÁNÍ V HERCEGOVINĚ

Reditel Averino

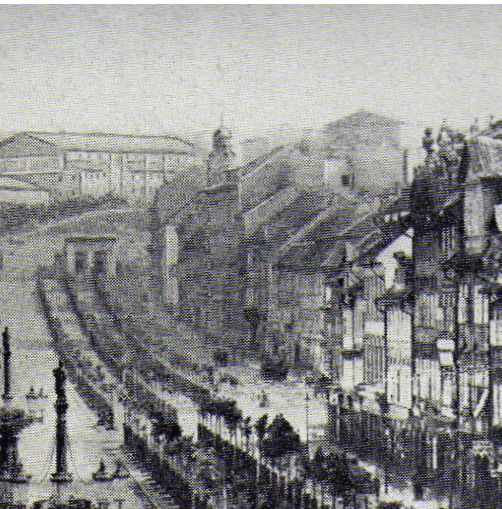

7

Teatro salone italiano

1877

Pohled od Můstku směrem k místu, kde stávala do roku 1877
salone italiano (s nápisem Cirkus Salomonski – cirkus tam p
vá nad budovy jevištní část Nového českého divadla. [3]

5 Koňská brána. V pozadí je vidět rozložitou budovu Teatro
pořádal představení v srpnu roku 1877). Zcela vpravo vyční-

8

Novoměstské hradby – Bastion XXVII sv. Františka Xaverského

V roce 1866 byla Praha vyhlášena otevřeným městem a císař František Josef I. souhlasil, aby „*stará zeď hradební města Prahy byla rozbořena*“. Ovšem na rozdíl od Vídně, která o deset let dříve získala hradební pás jako císařský dar, musela Praha za území uvolněné „*pro obecnou radost*“ a „*pro budoucí se rozvinutí měst*“ draze platit a to dokonce s podmínkou, že v případě války zřídí vhodné opevnění. Z tohoto důvodu se v Praze nepodařil zrealizovat scénář pražská Ringstrasse.

Bastion XXVI společně s následujícím bastionem XXVII zajišťoval obranu Žitné brány, která byla tradičně umístěna uprostřed spojovací kurtiny mezi nimi, před níž by předsunut zemní ravelin. Prostor bývalého bastionu XXVII dnes zaujímá náměstí I. P. Pavlova. [4]

8

**bourání hradeb v novoměstské části bastionového
opevnění u Nové brány (neboli také brána Horská,
Šibeniční, či Vídeňská)**

1875

tunelová ulice – ulice Londýnská (pův. Hálkova) > kolem 1890

• • •

Z rovnoběžných dlužno uvést na prvním místě třídu Hálkovu čili dle lidového názvu »ulici tunelovou«.

Třída tato náleží k nejhezčím na Král. Vinohradech. V části své od třídy Karlovy až k ulici Čelakovského založeny jsou před domy zahrádky, jež zvláště v jarních a letních měsících poskytují dojem velmi příjemný a malebný. Škoda jen, že všichni páni domácí nevěnují zahrádkám těm otcovskou pozornost, spoléhajíce jenom na mateřskou péči přírody, která ovšem v městě bojovati musí s mnohými překážkami, z nichž jsou největší lidská zlomyslnost a nenechavost a nezbytný prach uliční se sazemi z nesčetných komínů. Vedle zahrádek zařízeny jsou 2-53 m. široké chodníky, jízdní dráha měří 10-11 m. a ježto zahrádky měří šířku 15-16 m. jest celý volný prostor mezi domy 30-33 m. široký.

• • •

Tunel tento překročiv pak dále třídu Palackého jde pod ulicí Rubešovou a pod třídou Jungmannovou ústí do nádraží císaře Františka Josefa. Z tunelu tohoto vycházely uprostřed třídy Hálkovy dva nevysoké, avšak široké komíny a to naproti domům čp. 321 a čp. 624. Ozdobou této pěkné třídě ovšem nebyly a proto snažila se obec, aby byly odstraněny. Po dlouhých rozpacích bylo k tomu železničním erarem za jistých podmínek v r. 1887 konečně svoleno a dnes mladší generace již ani nepamatuje, kde se nalézaly.

Jiným nepěkným přídatkem třídy Hálkovy jsou vysoké a nenatřené tyče telegrafní s hustou sítí drátů. Avšak již za nedlouho zmizí tyče se svými zvonečky a drátovím, neboť budou nahrazeny vedením podzemním.

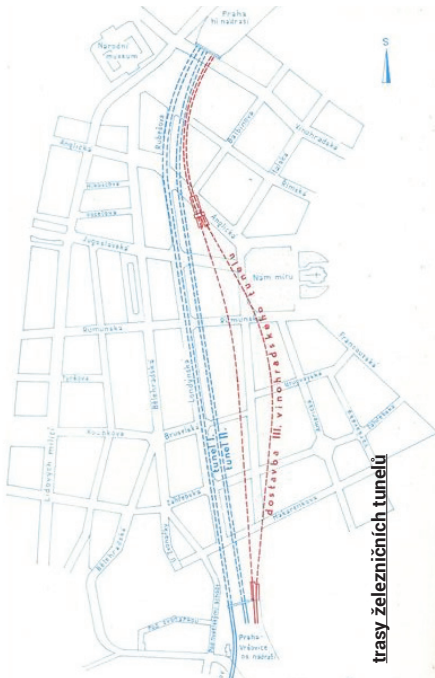

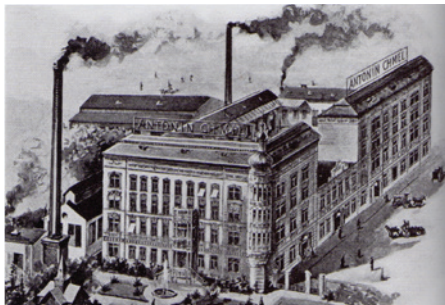
9

vinohradské železniční tunely

svah pod Zvonařkou, výjezd Vinohradského tunelu

První vinohradský tunel na trati z nádraží Františka Josefa do Vídně byl postaven v letech 1869–1871. Na jeho stavbě se podílel podnikatel Moritz Gröbe, vytěžená zemina byla použita při terénních úpravách Grébovky. V letech 1940–1944 probíhala stavba II. vinohradského tunelu a vzápětí byl rekonstruován tunel I., který se mezitím dostal do špatného technického stavu. Do tunelu pronikalo velké množství vody, proto bylo pískovcové obložení vyměněno za žulové. Stavba III. tunelu byla zahájena společně s II. tunelem, ale bylo dokončeno pouze 290 metrů. Slepý tunel poté sloužil pro manipulační koleje a jako vinný sklep až do roku 1989, kdy byl dokončen. Jeho trasa je z důvodu nestálosti horniny a komplikacím způsobeným kolizí s tunelem metra vychýlena do oblouku. Všechny tunely jsou dvojkolejné, III. tunel se v místě bývalé těžební šachty dělí na dva jednokolejné.

10

usedlost Zvonařka

První česká továrna na šunky a uzenářské zboží

Antonín Chmel

1898

Původní viniční usedlost je poprvé zmiňována ve 12. století. V polovině 16. století zde sídlil zvonolitec a konvář Brikcí z Cinperka, autor až osmdesáti zvonů, po kterém dostala usedlost jméno. Později usedlost vlastnil mj. hrabě Canal, který ji chtěl spojit se zahadou Kanálka. Tento cíl neuskutečnil a brzy vinici prodal Jakubu Wimmerovi.

Nuselské schody a pohled na vily pod Zvonářkou
před 1900

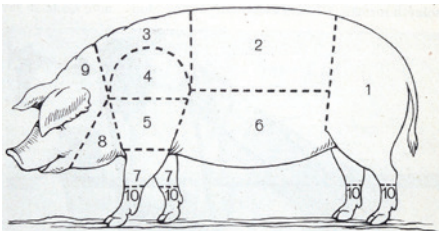
Syn řezníka Antonín Chmel (1855 – 1898) založil svoji uzenářskou firmu v roce 1879 v dnešní Jugoslávské ulici na Vinohradech, ale po deseti letech již potřeboval produkci rozšířit, a tak zakoupil v roce 1889 pozemky v lokalitě po bývalé viniční usedlosti Zvonařka. Na hraně svahu nad Nuselským údolím vybudoval nejmodernější uzenářskou továrnu a nad ní novobarokní budovu s nárožní věží a velkým nápisem „Antonín Chmel“. Továrna byla v roce 1989 dokončena, ale Antonín Chmel zemřel a výrobu převzala jeho manželka Josefa.

Nejvýznamnější exportní komoditou se stala tzv. pražská šunka, vyvážená v konzervách do celého světa.

Koncem dvacátých let měl závod 300 zaměstnanců a 10 obchodů v Praze. V roce 1977 byla výroba zastavena, obytná část továrny nyní slouží jako hotel.

Úspěch pražské šunky spočíval v dodržení mimořádně přísného speciálního technologického popisu, který byl založen na výběru kvalitního masa vepřů určitého chovu a určitého stáří i na speciálních podmínkách při několikátýdenním naložení ve sklepech se stabilním klimatem. [1]

**pro výrobu pražské šunky se používá pouze maso >
z oblasti 1**

Rozdělení vepře.

1. Kýta, šunka. 2. Pečeně. 3. Krkovice. 4. Plecko. 5. Raménko. 6. Bok.
7. Kolenó. 8. Lalok. 9. Hlava. 10. Nožičky.

< První česká továrna na šunky a uzenářské zboží Antonín Chmel

1898

• • •

K zajímavostem v zdejším městě náleží továrna Ant. Chmela na zboží uzenářské, zvaná »na Zvoňáče« a označená čp. 65. Nalézá se v prodloužené ulici Čelakovského, rozkládajíc se na ostrohu směrem do nusedského údolí.

Továrna Chmelova náleží v oboru svém k závodům prvního stupně. Záleží z prostorné dílny, z rozsáhlých udríren, z chladiřen opatřených na umělé chlazení surovin s výrobou umělého ledu a z rozsáhlých skladišť pro zásoby zboží.

Dílna opatřena jest dokonalými stroji, jimiž možno zpracovati až 5 metr. centů masa za hodinu; v udrírnách lze vyuditi 10.000 kg masného zboží najednou. Sklady

nalézají se ve sklepích, které jsou tak hluboko založeny, že mají dvě patra.

Veškeré místnosti tovární, chladičí a sklepní jsou osvětleny elektricky. Stroje zimotvorné i dělné jakož i stroj dynamoelektrický pohání parní motor o 50 koňských silách.

Celý závod činí dojem neobyčejně ladný a zvláště příjemně překvapí návštěvníka vzorná čistota, vzdušnost a světlost ve veškerých místnostech.

Zboží v závodu vyrobené vyváží se daleko za hranice až i do krajín zámořských a získalo domácímu průmyslu vážnost a zvukné jméno.

Stavbu závodu provedl dle vlastních plánů zdejší stavitel Josef Martin, strojní zařízení dodala továrna Ringhofferova na Smíchově.

11

Nuselské schody

před 1928

Schodiště bylo vybudováno na místě bývalé stezky podél Kaple svaté Rodiny. V dnešní podobě vzniklo v souvislosti s výstavbou portálů vinohradských železničních tunelů.

• • •

Popisujce ulice nemožno nezmíniti se o pěkné komunikaci, kterou tvoří tak zvané schody nuselské. Schody tyto vedou od ulice Šafaříkovy po návrší ku erární silnici Tábořské (Nuselské), tvoříce pro pěší nejkratší spojení mezi Vinohrady a Nuslemi.

Již ode dávna byly zde vydlážděny primitivní schody z drobného kamene; r. 1891 zřízeny schody nynější ze žulových stupňů s odpočívadly, jež jsou vydlážděny kamenem mosaikovým.

Po obou stranách opatřeny jsou schody ozdobným železným zábradlím, za nímž po obou stranách zřízeny jsou rigoly pro odtok dešťové vody. Vedle rigolů vysázeny jsou pěkné kulovité agáty.

SVĚT MOTORŮ

ČTRNÁCTIDENNÍ MOTORISTICKÁ REVUE

Na Nuselských schodech byla provedena třetí zkouška technické dovednosti vývozků našeho automobilového průmyslu. Motorový Jawa z ČZ a automobily Škoda 1101 a Aero Minor se při této třetí zkoušce osvědčily.

12

vila Josefa Janečka

současný stav

Dům byl postavený v letech 1921 – 1922 jako roubená stavba s prostorovým uspořádáním vily. Autorem je architekt Maxmilián Duchoslav, investorem ředitel dolů na Kladně Josef Janeček. Původně měla stavba sloužit jen 20 let, dnes je památkově chráněná. Za války dům sloužil jako ubytovna Hitlerjugend, v minulém režimu zde byli ubytováváni prominentní studenti z Afriky a Arábie, v devadesátých letech zde sídlil prognostický ústav.

13

nádraží Královské Vinohrady *kolem 1905*

Nádraží zahájilo svůj provoz v roce 1888. V roce 1904 byla k nádraží prodloužena tramvajová trať a v roce 1912 bylo započato s výstavbou nové budovy a nadjezdu dle plánů architekta Jana Heindla a iženýra V. Němečka. Nádraží fungovalo do roku 1944 kdy bylo po dostavění II. vinohradského tunelu zrušeno.

• • •

Nádraží »Král. Vinohrady« pod Nuselskými schody jest první na státní dráze císaře Františka Josefa na trati Praha-Cmunt-Vídeň; vyjíždí se však odtud též rak. místní drahou do výletních míst Krče, Bránísku a Modřan a c k. spoj. drahou státní přes Vyšehrad na Smíchov. Pro dopravu osob má nádraží to značnou důležitost a jest se proto velmi diviti, že ponechává je správa dráhy v jeho původním primitivním stavu.

Vinohradské usedlosti

1878

Obast viničných hor na plánu, A. Fritz
kolem roku 1840
detail litografie [6]

Vínohrady na výřezu z plánu Královského hlavního města Prahy s okolím
nedatováno, snad rekonstrukce stavu k roku 1848 z doby kolem roku 1905 [6]

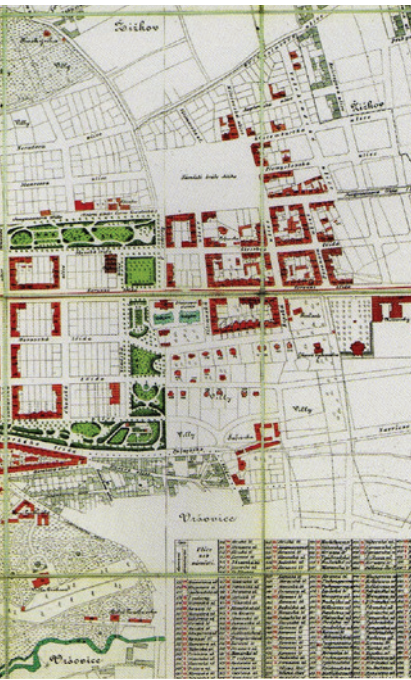

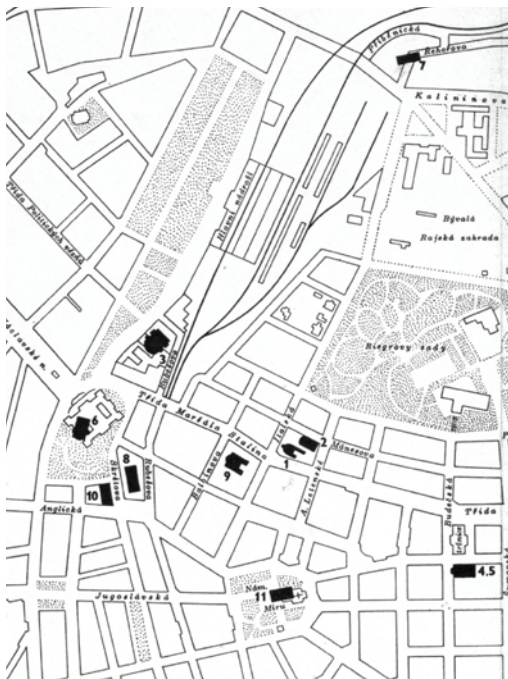
Regulační plán Vinohrad

1891 [2]

Plán Vinohrad
stav po roce 1905
litografie (Farský) [6]

Arény na Vinohradech a Žižkově [3]

- 1** *Aréna ve Pštrosce*
(1849 – 61)
- 2** *Švandova aréna ve Pštrosce*
(1869 – 1910)
- 3** *Novoměstské divadlo*
(1859 – 85)
- 4** *Aréna v Kravíně*
(1868 – 82)
- 5** *Letní divadlo na Královských Vinohradech*
(1882 – 93)
- 6** *Aréna na hradbách*
(1869 – 76)
- 7** *Aréna na Komotovce*
(1872 – 74)
- 8** *Teatro salone italiano*
(1875 – 80)
- 9** *Národní aréna* (1876 – 81)
- 10** *Nové české divadlo*
(1876 – 85)
- 11** *Divadlo Edenové* (1885)
- 12** *Pištěkova aréna*
(1893 – 1932)

literatura

- [1] Bečková, K. **Zmizelá Praha**, továrny a tovární haly 3. díl. Paseka 2014.
- [2] Janeček, J. **Město Královské Vinohrady**. 1895.
- [3] Javorin, A. **Pražské arény**, lidová divadla pražská v minulém století. Orbis 1958.
- [4] Kupka, V. **Pražská opevnění**. Libri 2008.
- [5] Lašťovková, B. Koťátko, J. **Pražské usedlosti**. Libri 2007
- [6] Státníková, P. **Vinohrady – dobrá čtvrť pro dobré bydlení**. MHMP 2012.

• • •

Nafocené texty jsou z knihy Julia Janečka Město Královské Vinohrady.

• • •

Na Král. Vinohradech žije neobyčejně veliké množství profesorů a úředníků všech kategorií jakož i značný počet umělců. Pouze vojska zde není; avšak životu společenskému daří se i bez něho výborně.

Zmizelá místa Vinohrad díl 2

náklad 120 výtisků

Markéta Mráčková marketa@mrackova.eu

Marek Šilar marek.silar@gmail.com

průvodce včetně prvního dílu ke stažení na cosa.cz

2015

